



Gastcolumn Duinstichting april & mei 2022: Peter Boer over het negeren door bestuurders van ‘natuurbelevers’: ‘Van wie is dit bos eigenlijk?’

Leeuwenkuilbos: weer een stukje Schoorls bos tegen de vlakte?

Uitgegumd

‘Als het gaat om het kappen van bomen in de Schoorlse Duinen, heb je voor- en tegenstanders en een grote groep die (nog) geen mening hebben. Dat is heel begrijpelijk. Het hangt er namelijk vanaf welke bronnen je tot je neemt om een oordeel te vellen. In 2020 is het Van Steijnbos tegen de grond gegaan en nu dreigt het Leeuwenkuilbos hetzelfde lot te ondergaan. Op de kaart van de provincie Noord-Holland betreffende het Natuurbeheerplan 2022 is het Leeuwenkuilbos uitgegumd. Maar nu is het er nog. Het bos ligt aan de oostkant van de T-splitsing van de Dr. Van Steijnweg en de Schoorlse Zeeweg. Het bos wordt omringd door meer dan 450 hectare boomloze vlakte. De plannenmakers vinden dat daar nog de 18 hectare van het Leeuwenkuilbos bij moeten komen. De boomloze vlakte wordt daarmee met 4 % uitgebreid. Voegt een gekapt Leeuwenkuilbos daar dan iets aan toe? Ja, zeggen de plannenmakers. Het dan kale duin waarop nu het Leeuwenkuilbos staat, gaat dan stuiven en dat brengt dynamiek in het gebied. Dat de kans groot is dat dan de Schoorlse Zeeweg geregeld overstoven wordt, is niet ingecalculleerd.



‘Natuurherstel’ niet nodig

De ingreep ‘het Leeuwenkuilbos moet weg’ valt bij natuurontwikkelaars onder de term ‘natuurherstel’. Je vraagt je af welke natuur dan hersteld moet worden. Een soort natuur dat ooit geweest is en nu in zijn voormalige staat moet worden teruggebracht? Hoe ver moet je dan teruggaan in de geschiedenis van het duingebied? Hoe dan ook, je krijgt nooit meer terug wat er eens is geweest. Onmogelijk.

“Kijk nu eens goed,” hoor ik geregeld, “het is toch een en al saaiheid, een dergelijk dennenbos!” Dat is inderdaad voor velen zo. Vooral bij hen die liever veel bloemen en vlinders zien dan een ogenschijnlijk eentonig dennenbos, waar we in Nederland al genoeg van hebben. Toch bestaat maar een paar procent van de Nederlandse bossen uit zwarte dennen en zeedennen zoals in het Leeuwenkuilbos.

1000 soorten

Ik heb een jaar lang onderzoek gedaan in het bos en vond er 743 verschillende soort schimmels, planten en dieren. Als ik nog een jaar door zou gaan, kom ik zeker boven de 1000 uit. Voor een eentonig bos lijkt dat veel. Maar sowieso meer dan op de boomloze vlakte er omheen. Het treurige is dat de beleidsmakers hun beleid uitstippelen aan de hand van – uitsluitend - planten, vlinders en gewervelde dieren. Deze samengenomen vormen nog geen 16 % van het totaal aantal soorten dat ik tegenkwam, terwijl zij in kwantiteit maar een schijntje uitmaken van het totaal. De schimmels, planten en dieren in het 1934 aangeplante bos hebben zich samen ontwikkeld tot een diverse, min of meer stabiele levensgemeenschap, in tegenstelling tot de directe omgeving die nog altijd in stress verkeerd na allerlei natuurherstel-ingrepen.

Ruiken, zien, voelen, horen

Voor diegenen die het bos toch echt saai vinden zeg ik: “Als we het bos nu met rust laten, ontstaat er een diverser, gemengd loof/naaldbos.” Daar is het al naar op weg. En dan stellen we de vraag: “Wat heb je liever: een dergelijk bos of een iets grotere boomloze vlakte?” Of vind je al deze argumenten van ondergeschikt belang en laat je je gevoel oordelen. Want je kunt het bos ook anders observeren, door het te ruiken, zien, voelen en horen. Dan wordt het bos *beleefd*. De waarde die het dan heeft, heeft een emotie van welbevinden tot gevolg, waar de gedachte uit voort vloeit “ik hou van dit bos”. Beleidsmakers nemen dit soort emoties niet serieus. Waarom eigenlijk? Als wij mensen moeten beslissen over de toekomst van een bos, waarom negeren wij dan de mening van deze groep? Overigens, van wie is het bos eigenlijk? Van hen die utopieën najagen? Van hen die van het bos houden? Of van de zwijgzame leefgemeenschap in het bos?

